ŠTUDIJSKI OBISK GRČIJE OD 2. 10. – 7. 10 . 2022

LAS DBK se je v začetku oktobra (2. 10. 2022 do 7. 10. 2022) z dvema predstavnicama udeležil študijskega obiska Grčije. Ogled dobrih praks grških lokalnih akcijskih skupin je v sodelovanju z grškimi sodelavci, organiziralo Društvo za razvoj slovenskega podeželja. Študijskega obiska, ki se je začel v nedeljo 2. 10. 2022, s poletom ob pozni večerni uri iz Brnika, se je udeležilo 47 predstavnikov, iz 25 lokalnih akcijskih skupin. Obisk Grčije je bil hkrati tudi priložnost za vodilne partnerje in ostale vključene v izvajanje aktivnosti LAS, da se ponovno srečajo, izmenjajo izkušnje in se pripravijo na začetek novega programskega obdobja.

PRVI DAN 2. 10. 2022 – LET V GRČIJO (LJ-BEOGRAD-ATENE)

DRUGI DAN 3. 10. 2022 – DAN V ATENAH

V zgodnjih jutranjih urah smo v ponedeljek, iz srbskega letališča prispeli v Atene. Po krajšem počitku in zajtrku smo se odpravili na obisk »Grške nacionalne mreže za razvoj podeželje«. Na predavanju so nam predstavniki grške mreže za razvoj podeželja predstavili Program za razvoj podeželja 2014–2020 – »Rural development programme of Greece 2014–2020 (RDP). V program je vključenih 20 ukrepov, za katere je predvideno sofinanciranje iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja EKSRP v višin 4,7 mrd. EUR. Skupaj z nacionalno udeležbo je imela Grčija v preteklem programskem obdobju za razvoj podeželja na razpolago 6,0 mrd. EUR sredstev, kar je občutno več kot v istem obdobju Slovenija. Za izvajanje pristopa LEADER je Grčija v obdobju 2014–2020 namenila 400 mio oz. 8,48% vseh sredstev za razvoj podeželja. Slovenija je v istem obdobju za izvajanje programa LEADER namenila 5% sredstev EKSRP oz. toliko kot za izvajanje pristopa LEADER pogojuje Evropska komisija. Tudi Grki izvajajo pristop CLLD oz. multifaunding sistem, kombinacija treh strukturnih skladov EKSRP, ESRR in ESPR.

V Grčiji deluje 50 lokalnih akcijskih skupin, od tega 31 lokalnih akcijskih skupin izvaja CLLD multifaunding sistem (EKSRP, ESRR, ESPRA) in 19 ribiških LAS, ki se financirajo izključno iz sredstev Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR). Za primerjavo v Sloveniji trenutno deluje 37 LAS. Velikost grških LAS je od 10.000 do 150.000 prebivalcev. Spodnja meja je celo nekoliko nižja kot v Sloveniji. Po predlogu nove Uredbe o delovanju LAS in potrditve SLR za programsko obdobje do leta 2027 je spodnja meja 14.000. V povprečju so grške LAS v obdobju 2014–2020 razpolagale z razvojnimi sredstvi v višini od 4,5 mio EUR, pa do 14,5 mio EUR na LAS. Kar je v primerjavi Slovenijo zelo veliko, saj lovimo grško spodnjo mejo, kot slovensko najvišjo. Iz razgovora se je dalo razumeti, da je izvajanje pristopa LEADER/CLLD v Grčiji bolj »ljudem prijazno«. Pri koncu se nam je pridružil še državni sekretar iz ministrstvu za kmetijstvo. Tudi Grčija pripravlja nov program za razvoj podeželja. Presenetil nas je podatek, da je za izvajanje pristopa LEADER namenjenih le 5,6% sredstev. Po pojasnilu grških predstavnikov, je del sredstev že prenesen na tranzicijska sredstva.

Foto utrinki:

V drugem delu dneva smo obiskali otok Salamina. Predstavila se nam je LAG of Attica Islands, ki vključuje 8 občin. LAS je v preteklem programskem obdobju razpolagala s sredstvi višini 7,4 mio EUR. Proračun LAS se je napajal iz dveh strukturnih skladov - EKSRP v višini 5,05 mio EUR in iz ESPR v višini 2,3 mio EUR. Predstavili so nam projekte financirane iz sredstev ESPR. Dva projekta smo si imeli možnost ogledati v živo, in sicer opremo - JADERNICE OPTIMIST, ki jih je jadralno društvo nabavilo s pomočjo sofinanciranja iz sredstev ESPR. Namenjene pa so učenju jadranja otrok iz socialno ogroženih družin. Predstavila se nam je tudi folklorna skupina, ki ohranja tradicionalne plese in si je s pomočjo sofinanciranja iz sredstev ESPR nabavila narodne noše, sešite po tradicionalnih krojih in materialih.

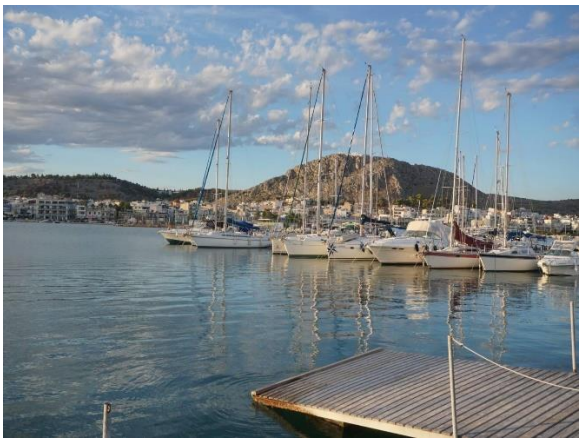

Sledilo je druženje slovenskih LAS v tipično grškem kmečkem turizmu.

TRETJI DAN 4. 10 .2022 – TRANSFER V KALAVRITO

Po selitvi iz hotela, smo se z avtobusom odpeljali do železniške postaje v Diakoptu. Tam smo se vkrcali na vlak s katerim smo se odpeljali do Kalavrite. Vlak »The Rack Railway« je namenjen prevozu turistov, saj je proga zelo razgibana, v nekaterih delih celo adrenalinska. Proga je speljana skozi tunele vklesane v skale, mimo prepadov, manjka pa tudi ne čudovitih razgledov.

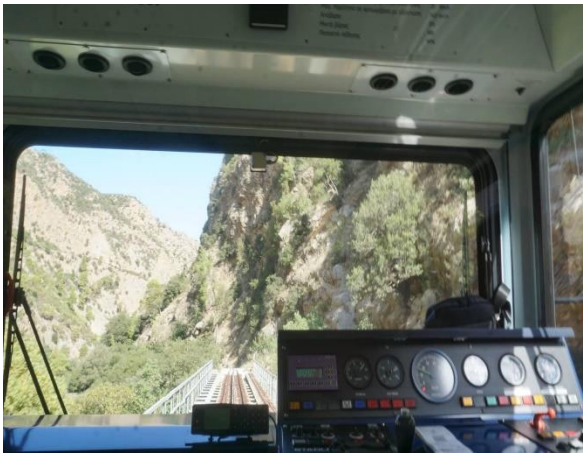

Sledil je prevoz v Kalavrito, regija Achaea, Peleponez, 190 km od Aten, gorsko območje, nato nastanitev v hotelu. Takoj po nastanitvi v Hotelu Filoxenia, ki je presenetil s svojo udobnostjo in domačnostjo, smo se odpeljali na kmečki turizem »Orias guesthouse&farm«. Kmetija, ki jo vodijo, je družinsko samooskrbna. Zelenjavo za goste pridelajo sami, imajo nekaj nastanitvenih enot, znani pa so tudi po kulinariki, ki je preprosta in domača.

Z avtobusom smo se ponovno vrnili v Kalavrito, pred prihodom v mestu, smo si ogledali še spominsko obeležje postavljeno nad mestom, kot večni opomnik na nesmiselnost vojne in izgubljenih življenj. Na griču nad mestom je pod streli nemških vojakov decembra 1943, umrlo 600 domačinov, fantov in moških, starih od 14 leta naprej.

Sledil je obisk Občine Kalavrita in nagovor župana. V nadaljevanju se je predstavil LAG Achai, s power point predstavitvijo dobrih praks in projektov.

Sledilo je večerja in ob tem mreženje s predstavniki grških inštitucij in LAG.

ČETRTI DAN 5. 10. 2022 – OBISK NARAVNE DEDIŠČINE

Glede na to, da je Grčija bogata z drobnico, kar smo videli tudi v predstavitvi prejšnjega dne, je razumljivo, da je močno prisotna tudi predelava mleka in izdelava različnih mlečnih izdelkov iz kozjega mleka. Po odhodu iz hotela smo obiskali Kalavrita Agricultural Dairy Cooperative. V zadrugo je vključeno več kot 1.000 deležnikov, ki oddajajo mleko. Izdelujejo različne visokokakovostne sire iz kozjega mleka. Ogledali smo si proizvodnjo, razložili pa so nam tudi postopke zorenja sira.

Naslednja destinacija je bila »Cave the lakes«. S pomočjo LEADR financiranja je bila urejena vstopna točka, v kateri se nahaja muzej s prikazom naravne dediščine tega območja. Muzej je urejen sodobno z interaktivnimi projekcijami, 3 D prikaz. V njem si je mogoče ogledati rastlinje, kamenine in tudi sam nastanek jame, ki smo jo v nadaljevanju tudi obiskali. Jama, sicer manjša od postojnske, omogoča obiskovalcem spoznavati podzemni svet, urejena pa je v treh nivojih. V komercialne namene je urejen prvi nivo, ki smo ga tudi obiskali.

Naslednja točka, ki smo jo obiskali - financirana z LEADER sredstvi, je bila družinska kmetija »Planiteros«. Kmetija se ukvarja z ribogojstvom, hkrati pa tudi z gostinstvom, saj lahko gostu ponudi svežo ribo. Razkazali so nam bazene, kjer gojijo ribe (postrvi in losose) in predstavili izzive s katerimi se pri tem srečujejo.

Sledil je povratek v Kalavrito in mreženje s slovenskimi LAS, predvsem na temo pridobitve statusa LAS in s tem povezanimi postopki.

PETI DAN 6. 10. 2022 – POT V PATRAS

Po odhodu iz hotela smo se odpeljali na ogled samostana Mega Spilaio, Pelaponez, ki je eden izmed najstarejših samostanov v Grčiji. Samostan je z vidika arhitekture posebnost, saj je praktično zlit s skalnim zaledjem. Ponaša se z bogato dediščino (protestantske ikone, mašne obleke…). Njegovo zgodovino nam je predstavil tam živeči menih.

Pot smo nadaljevali proti vzhodu – Patras, kjer smo imeli srečanje s tamkajšnjimi lokalnimi akcijskimi skupinami. Tudi ti so nam predstavili svoje projekte. Eden zanimivejših se je nanašal na urejanje mokrišč in ponovno oživitev le teh s flamingi. Projekt smo si ogledali tudi v naravi.

Sledilo je kosilo v Patrasu in srečanje s tamkaj živečo Slovenko, ki živi v Grčijo že od leta 1975.

Preko Korintskega kanala smo se nato odpeljali v Atene, kjer je sledil večerni ogled mesta in druženje s predstavniki slovenskih LAS.

ŠESTI DAN 7. 10. 2022 – POVRATEK V SLOVENIJO

Po jutranjem odhodu iz hotela smo se odpeljali na ogled Akropole. Ogled je bil voden, razložena nam je bila arhitektura objekta in vloga Akropole v zgodovini. Takoj po ogledu Akropole je sledil transfer na letališče v Atenah.

Študijski obisk Grčije je bil s strani grških partnerjev odlično organiziran. Pri tem smo »razbili« marsikateri sterotip, ki se je nanašal na grško zamujanje in netočnost. Vsi sestanki, ogledi, kosila so bili organizirani na minuto in profesionalno izpeljani.

Fotografije: lastne in facebook (LAS Posavje)

Pripravili:

- Jožica Povše
- Elizabeta Smrke